

మా ధవి కథనం

“నేను ఇప్పుడో అనుకున్నాను యిలా జరిగి తీరుతుందని, యిలా కాక యింకోలా జరగదనీ. అవును మరి. నేను నాకే అర్థం కాకుండా పోతానా? అన్న ధీమాతో ఇలాగ జరిగితీరుతుందని ఊహించాను. కాని తర్వాత పూర్తిగా ఎందుకూ పనికిరానని తెలిసింది. నన్ను నేను అర్థంచేసుకున్నానన్నది ఉత్త భ్రమేనని.

...అతను — ప్రభాకరం తొత్తగా పరిచయమైన రోజులలో ఎంత హాయిగా కాలం గడిచిపోయేది. వారాలూ నెలలూ క్షణాలూ గడిచిపోయేవి. కాని ఇప్పుడో? ఓ పట్టాన రేపుగా మారడంలేదు. ఈరోజు రేపు అయ్యేలోపు ఎన్ని రకాల ప్రశ్నలకూ, ఎన్నివిధాలైన మానసిక సంక్షోభాలకూ గురికావలసివస్తోందో? ... ఈ కటకటాల్లోంచి చూస్తూ ఇంకా ఎంతకాలం గడవాలి? వారమా? రెండు వారాలా? ఇంకా ఎన్ని రోజులు? ఎంత మరచిపోదామన్నా ప్రభాకరం జాపకంరాకుండా వుండడు. జాపకంవచ్చినప్పుడల్లా — అంత ఉదాత్తంగా మాట్లాడే, మాటల్లో మహామహులు సృజించే ప్రభాకరం ప్రవర్తన, అంతా... అంతా ఏమిటి? నటనేనా? ... యింత జరిగాక కూడా, అదంతా నటన. నిజమైన ప్రభాకరం ఏం చెయ్యాలో అది చేసి నన్ను వదిలాడు, అనిపించదేం...

ప్రభాకరం ఆ రోజు ఆయనకోసం వచ్చాడు; అతని ఎత్తైన విగ్రహం, నిండైన ఛాతీ నన్ను పిచ్చెత్తించాయి. గృహిణిగా అలా పిచ్చెత్తిపోకూడదు, గాని ప్రభాకరం

నమ్మోహనశక్తి అలా అనిపించింది. అతని సాంగత్యంకోసం, లాలనకోసం, హృదయం తహతహలాడింది. అందుకే ప్రభాకరాన్ని నా యీ చేతులతోనే దగ్గరకు తీసుకొని హృదయానికి చేర్చుకున్నాను...

“మాధవీ ! ఓ మాధవీ ! నీ పేరులోనే వుంది నీ సొగసు. దాన్ని ఉచ్చరించడమే నా సుఖం. మాధవీ, నన్నెప్పుడూ, ఇలా, ఈ దగ్గిరగా తీసుకున్న చేతులతోనే దూరంగా నెట్టెయ్యకేం ?” అంటూ ఎంతో జాలి గొలిపే కంఠస్వరంతో ప్రభాకరం అంటూంటే నా హృదయం ఆనందంతో పరవస్తుతోక్కేడి. అదే హృదయం ఇప్పుడెందు కింత మోడువారిందో ?

ఆ రోజు జన్మ జన్మాలా మరచిపోలేను. ఆయనకోసం ఎందుకో అర్థంబుగా ప్రభాకరం వచ్చాడు. ఆయన లేడు. నే నున్నాను. ప్రభాకరానికి అంతకన్నా కోరుకోదగిన అవకాశం లేదు. నాకూ అంతే. ఆరోజు ఎన్నెన్ని మాట్లాడుకున్నాం ? ఎంత వింతగానో నవ్వుకున్నాం ! ... కాని ఆరోజే, నా క్షోణంబెం ఆలోచనాశక్తి భగవంతు డిచ్చి వుంటే ! ఆరోజే, నువ్వుచేసేది బాగులేదు, ఒక వ్రాణంతో చెలగాటం ఆడుతున్నావు. వృధాగా నాశనం అయిపోతావు- అని ఎవరో చెప్పివుంటే ? ఎంత బాగుండును ? ... అయినా ఎవరెనా చెప్పే వినేదాన్నా ? ప్రభాకరాన్ని పొరకప్పిన కళ్ళతో చూస్తే ఏ ఆడదిమటుకు సవ్యంగా వుంటుంది ?

ప్రభాకరం ఆరోజు అన్నాడు; యీ చెవులతోనే

విన్నాను. విని హృదయంలో పదిలంగా దాచుకున్నాను. అంత పదిలంగా దాచుకోబట్టే యిప్పు డింతగా బాధ చెడు తున్నాయి ఆనాడు అత డన్న మాటలు.

“మాధవీ, నువ్వు నా ఎదురుగుండా లేకుంటే నేనేం రాయగలను ? నువ్వు నా ఎదురుగుండా కూర్చుంటే రస పూరిత రచనల్ని చేయగలను. మాధవీ, నా మాట విను; నన్ను కరుణించు”... అని తనను బతిమాలుతూంటే... ఒళ్లు తెలియని ఆవేశం వచ్చి బిగియూర కౌగలించుకొన్నాను. బహుశా ఆరోజే తెలుసుకొని వుంటాడు—నేను పూర్తిగా అతనిదాస్యేనని! ... ఆ ధైర్యంలోనే ఆయన వున్నా లేకున్నా రావడం మొదలుపెట్టాడు. ప్రభాకరంలాంటి వ్యక్తి ఏకాంతంగా నాలాంటి కాంత వున్న చోటికి వస్తే ఏం జరుగుతుంది?—ఏం జరగాలో సరీగ్గా అదే జరిగింది. రాను రాను మాధవి నే ప్రభాకరాన్నయిపోయాను. ప్రభాకరమే మాధవి అయిపోయాడు. చిత్తచాంచల్యమంటే ఏమిటో తెలియనన్నాళ్లు పట్టలేదు తెలుసుకొనేందుకు. ఆయనను దేవుడుగా పూజించనిరోజులు లేకపోలేదు. పరపురుషుడు స్వీయ ప్రాహలలో ఎప్పుడూ తలవెత్తలేదు. కాని అంతా విధి! ఎలా జరగాలో అలా జరిగింది. ఆయనకు ఒంట్లో బాగులేక రోజు రోజుకు కృశించుతూన్నట్లు కనిపిస్తూనే వున్నాను. అయినా లెక్కచెయ్యలేదు. కాని యింత అఘా యిత్యం చేస్తారని కలలో కూడా అనుకోలేదు. సాయంత్రం షికారుకుపోయి యింటికి వస్తూనే, ప్రభాకరం వచ్చాడా? అంటూ ఎంత ఆప్యాయంగా పలకరించారు? నాకేం తెలుసు

అదంతా వ్యంగ్యం అని ? అందుకే ఎంతో ఆత్రంగా
 “అయ్యో, ఈవేళెందుకో రా లేదండీ, మీతో ఏమైనా
 చెప్పాడా ?” అనేదాన్ని. “ఏమైనానీతోనే చెప్పివుంటాడని
 నిన్నే అడుగుతున్నాను మాధవీ,” అని ఆయన అనేసరికి
 సిగ్గుతో ప్రాణంచచ్చిపోయేది. కాని ఏదో మధురావేశంతో
 ముఖం జేవురించేది. లోపలికి వెళ్ళిపోయేదాకా అలాగే
 చూస్తూ నుంచునేవారు. అప్పట్లోనే, కొంచెం ఆయనను
 గురించి శ్రద్ధ తీసుకొనివుంటేనో?... యిప్పుడనుకొని లాభం
 ఏమిటి ?

నేను కలలో కూడా ఊహించని సంఘటన ఆరోజు
 జరిగింది. ఆయనకు ప్రాణంమీదికి వచ్చి హాస్పిటలు
 చేర్చారు. నేనూ వెంటబడి పోయాను. హృదయంలో ఏదో
 తెలియనిభయం పట్టి పీడిస్తుంది. ఏదేనా విపరీతం జరిగితే !
 నా శరీరం యావత్తూ కంపించింది. ఆ భయంలో ఒళ్ళు
 తెలియక ప్రభాకరంచేతినే గట్టిగా పట్టుకుని కూర్చున్నాను.
 ఆ చేయి వెచ్చదనం కొంచెం ధైర్యాన్ని యిస్తుందని ఆశ.
 ప్రభాకరంకూడా పిచ్చివానిలా తిరుగుతున్నాడు. డాక్టరు
 చాలా సీరియస్ కండిషన్, ఆశ చాలా తక్కువ అన్నాడట.
 ఇంకెలాగ ? ప్రభాకరం బయటికి వెళ్ళి కుర్చీలో కూర్చు
 న్నాడు. ఆ మరుక్షణమే ఆయన కళ్ళు తెరిచి, మాధవీ
 అంటూ పిలిచారు. ఎందుకు ? అంటూ దగ్గరకు వెళ్ళి కూర్చు
 న్నాను. ఆయనముఖం చూడడానికి కూడా భయంకరంగా
 వుంది. కళ్ళురెండూ చింతనిప్పల్లా వున్నాయి. “చూడు
 మాధవీ, నీపేరు ఎంత మృదువుగా ధ్వనిస్తుందో నువ్వంత

కఠినాత్మురాలివి. న న్నెంత తో భ పెట్టావు? యిదంతా నిన్ను అమితంగా ప్రేమించినందుకా యిలా చేశావు? నీ కేం లోటుచేశాను?" ఏం లోటుచేయలేదు అనక ఏం లోటు చేశాను అంటారేమిటి అనిపించింది. మరి చేసినదంతా లోటేనాయిరి. ఏ ముహూర్తాన మా నాన్న నా కి సంబంధం నిశ్చయించాడో... అన్నీ అపశకునాలే కన్నడాయంటుంది అమ్మ. నిజమే. దుక్కలా తిరిగే అన్నగారు గుండె ఆగి చచ్చిపోయాడు పెళ్ళి వారం వుండనగా. పెళ్ళి కాస్తా వెనకబడింది... యీ లోపల ఎన్ని పుకార్లు! పిల్ల అదృష్టమట. ఏం అదృష్టమో! అయినా ఎవరి అదృష్టం దురదృష్టం వాళ్ళదే కాని యితరులదికాదు కదా? ఏం లోకమో, ప్రతి చిన్న తప్పటడుగుకూ దుమ్మెత్తిపోయ్యడం తప్ప, ఎందు కా తప్పటడుగు పడిందో ఆలోచించదు. సంఘం పూనుకోదంటూ ఏది సులభంగా వుంటే ఆ పని చేసేయడం, తర్వాత పిల్లరాత! ఈ సంఘం ఎక్కడిదో? దానికి పిల్ల భావికే సంబంధం ఎందు కుండదో? నాన్నతో అమ్మ శత పోరింది. ఈ సంబంధ మొద్దు, పిల్లాడు అర్భకుడు. ఆరోగ్యం అసలేలేదు అని. నాన్న వింటేనా? కట్నం, కానుకలూ అక్కరేదు. కానీ ఖర్చులేకుండా పెళ్ళి చేసినా మాకేం ఇబ్బంది లేదు అన్నారట వాళ్లు. ఇది మించిపోతే యిలాంటి వరుడు మళ్ళీ తటస్థపడతాడా? ... అందుకే ఆరు నూరైనా కాని నాన్న యిదిమటుకు కాలదన్ననన్నాడు. అందుకే అమ్మ ఎంత మొత్తుకున్నా, నా కెంత యిష్టంలేకున్నా వివాహం జరిగిపోయింది. పెళ్ళయిన రెండో నెలలోనే వేరింటి కాపు

రానికి పట్నం వచ్చే శాం. పట్నంలో ఎంతో హాయిగానే కాలక్షేపం జరిగిపోయేది. పగలంతా యింట్లో ఏదో అవీ యివీ సర్దుతూ కాలక్షేపంచేసేసేదాన్ని. సాయంత్రం ఆయన ఆఫీసునుండి రాగానే ఎక్కడికేనా తిరగడానికి వెళ్ళేవాళ్ళం. కాని అలా ఎంత కాలం? వారంలో నాలుగైదురోజులు ఆయనకు ఓంట్లో బాగుండదు. మొదకు మళ్ళకు చుట్టి ఆస్పత్రికి వెళ్ళవలసిందే. పోనీ అని ఇంట్లో వుండి రెస్టుతీసుకొనేందుకు లేదు. ఆఫీసుకు హాజరుకావలసిందే. రాత్రంతా ఆయన మూలుతూంటే కాలురానీ, తలరానీ తృప్తిపడేదాన్ని. కాని ఎన్నాళ్ళు? పాతికేళ్ళేనా నిండని నా జీవితం యిలా ఎన్నాళ్ళు గడుస్తుంది? ... అనుకోకుండానే ఏడుపు వచ్చేది. "ఏడుస్తున్నావా? మాధవీ," అని వూరడింపుగా నెనా అనని భర్త "ఏంచేస్తాం మాధవీ, నీకూ నాకూ కూడా పెద్దలు అన్యాయంచేశారు. నే నెన్నాళ్ళో మనసులే. తకు వాత హాయిగా..." అంటూ ఛలోక్తిగా అనే భర్తను చూసి... ఏడవాలా? నవ్వాలా? ఏడ్చేదాన్ని, నవ్వేదాన్ని.

కాని, ఆ రోజు, ఆఫీసునుంచి ఆయనతో కూడ ప్రభాకరం రావడంతో నా జీవితంలో ఒక నూతన ఘట్టం ప్రారంభమైంది. అందులో నాయకుడు ప్రభాకరమే... అప్పటినుంచీ, నేను ఏడ్వడం మరిచిపోయాను.

'మాడు మాధవీ, నేను చచ్చిపోయాకగాని నావిలువ నీకు తెలియదు. బ్రతికివుంటే, నేను అడ్డు అనుకుంటున్నావు. ఇక నే చచ్చిపోయాక, నీ బ్రతుకే ఒక అడ్డు అని వాపోయే రోజు తప్పకవస్తుంది. అప్పుడనుకుంటావు ఏ రోగిషో ఆయన

వుంటే బాగుండును అని.” అంటూ ఆయన నా చెయ్యి గట్టిగా నొక్కారు. తృల్లిపడ్డాను... అవును. ఆయన మరణ శయ్య ప్రక్కన కూర్చుని వున్నాను నేను. ఆ సంగతే మరిచిపోయాను. “మీ రిలా అనకండి. మీరు బాగవు తారు. మళ్ళీ మామూలుగా మనమిద్దరం జీవిదాం. నా తప్పలన్నీ తీమించండి” అన్నాను. దుఃఖంతో గొంతుక పూడుకుపోయింది. “అలాగేలే; కాని యీ ఉత్తరం ప్రభా కరం కియ్యి పోస్తు చెయ్యమని. తర్వాత మాసుకొందాంతే” అంటూ వెనుతిరిగి పడుకున్నాడు. ఏదికూకతోచని అయో మయ పరిస్థితిలో, ఆ ఉత్తరాన్ని ప్రభాకరానికే యిచ్చేదేమి టని అక్కడి కుర్రాడికి చాచును పోస్తు చెయ్యమని... అలా చేయడంవల్ల వచ్చిన నష్టం అనుభవించేదాకా తెలియలేదు.

ఇంకెక్కువభాధ పడకుండా ఆయన ఆ రోజు చని పోయాను. ఏడిచాను. ఎందుకు ఏడిచానో నాకే తెలియదు. ఆయన పోయారనా? ఆయన పోతే నా జీవితంలో తీరనిలోలు ఏర్పడుతుందా? ఎందుకు? ఎందుకు ఏడ్చాను?...

...ఆయన పోయిన కొన్నాళ్ళదాకా ప్రభాకరం జాడే లేదు. నా చుట్టూ చుట్టాలున్నారనీ, నన్నోదార్ప డానికి వస్తే ఏమేనా అనుకుంటారనీ రాలేదేమో అను కున్నాను. కాని ఎంత పొరపడ్డానో తర్వాత తెలిసింది. ప్రభా కరానికి నన్ను చూసే ధైర్యం లేదు. ఆయన మరణానికి కారణం మా బాంధవ్యమే నంటూ నమ్మేదేమో ప్రభాకరం... కాని, యిదికూడా నిజంకాదని తరువాత రుజువైంది... ఆయన పోయి రెండు నెలలు దాటింది. ఇల్లంతా నిర్మానుష్యం. నే

నొక్కరైనీ. అమ్మా నాన్న తోడు వచ్చారు. అంత
 స్నేహితు డనిపించుకొన్న ప్రభాకరం, తమ కూతురిని
 గాఢంగా ప్రేమించానన్న ప్రభాకరం సమయానికి ఆనుకోక
 పోతాడా అనే నమ్మకంతో అమ్మా నాన్నా ఉన్నారు. కోజులు
 దొరికిపోతున్నాయి. ఒకనాటి సాయంత్రం వేళ కోపంతో,
 ఒక్క తెలియని ఆ వేళంతో ప్రభాకరం మేడ మీదికి
 వచ్చాడు. పాత చనువుతో, “ఏం ప్రభాకరం యిన్నాళ్ళకు
 మాధవి జ్ఞాపకంవచ్చిందా?” అంటూ దగ్గరకు వెళ్ళాను.
 “నువ్వు నా దగ్గరకు రాకు. నీ మాలాన్నే యింత అవ
 మానంపాలు కావలసివచ్చింది. చస్తూ చస్తూ మీ ఆయన
 పోలీసుకు ఉత్తరంరాసి మరీ చచ్చాడు. నీకూ నాకూ
 కూడని సంబంధం వుండటం. మానసిక వ్యధను భరించలేక
 ఏదో తినిచచ్చాట్ట. ఎలాగా పోయేదానికి ఆ ఉత్తరం కూడా
 ఎందుకో?” కోపంతో శరీరం యావత్తు కంపిస్తోంది. నా కేసి
 పురుగును చూసినట్లు చూస్తున్నాడు.

“ఏం తప్పేముంది? మనిద్దరికీ ఏవిధమైన బాంధవ్యం
 లేదని నువ్వనగలవా ప్రభాకరం!” నా మాట పూర్తికాకుం
 డానే మండిపడుతూ “నీకూ నాకూ ఏమిటి సంబంధం?
 నిన్ను నువ్వు అద్దంలో ఎప్పుడేనా చూసుకొన్నావా? నిన్ను
 ప్రేయసిగా ఎవ రేనా కోరుకుంటారంటావా? నువ్వంత
 ఆత్మత ప్రకటిస్తే తిరిస్కరించేటంతటి ప్రవరుణనుకున్నావా?”
 ఎంత హేళనగా నవ్వేడని! నాలో ఒక పిచ్చి ఆ వేళం
 ప్రవేశించింది. ప్రభాకరం తా నన్నమాటలు నాలో
 ఎలాంటి భావాలను రేకెత్తించాయో అవేనా చూడకుండా

డాబా పిట్టగోడదగ్గర నిలబడి ఏదో చూస్తున్నాడు. నేనూ డాబామీదకు వెళాను. నే నేం చేశానో నా కప్పుడు తెలియ లేదు. కాని తరువాత బాగా తెలిసింది. డాబామీంచి ప్రభాకరాన్ని కిందికి తోసేశాను. నే వళ్ళు తెలియకుండా పడివున్నానట-అమ్మ చెప్పింది. ఆ మరునాడు నాకు అన్నీ బాగా అర్థమయాయి. ప్రభాకరం తల పగిలి కొన్ని గంటలలోనే చనిపోయాడు. నేను కటకటాల వెనక్కు వచ్చాను. నాన్న-అన్నీ తెలిసిన నాన్నకూడా నన్ను నా కర్మానికి వదిలేశాడు. ఎక్కువరోజులు సాగకుండానే నాకు నాలుగేళ్లు వేశారు. నాన్న అపీలు ప్రయత్నాలు చేయ్య నన్నాట. అమ్మ ఒకటే ఏడుపు. ఏంచేస్తుంది అమ్మమటుకు?

...ఈ కటకటాల వెనక ఎంతోమంది వున్నారు. కాని అందులో చాలామంది చిన్న చిన్న తప్పలే చేసి వచ్చినవాళ్ళు. వాళ్ళందరికీ నేనంటే ఎంత లోకువ! మొగుణ్ణి నాశనంచేసింది. రంకు మొగుణ్ణి చంపింది. ఎంత ఘటికురాలో అంటూ వాళ్ళు చెప్పకొనేమాటలు వింటూ కూడా నాకు మత్తిభ్రమణం కలగలేదంటే అందరికీ ఆశ్చర్యంగా వుండడం సంగతి అలావుంది నాకే విస్మయాన్ని కలిగిస్తూంది.

నాలుగేళ్ళూ ఎలాగో గడిచిపోయాయి. యీ నాలుగేళ్ళలోనూ నాకు యిరవయ్యేళ్ళు అధిగమించాయి—అని పిస్తుంది. ఆనాటి పాతికేళ్ళ మాధవికి యీనాడు యింకో రెండువారాల తరవాత మానవమాత్రులమధ్య మసలడానికి తిరిగివచ్చే మాధవికి పోలికే వుండదు. ప్రియుని బాహువుల్లో

ఖులాసారోజుల్లో అయితే నాలుగేండ్లూ నాలుగు కుణాలు !
 కాని ఏకాంతంలో, యెడలో లోతు కందని వ్యధతో, జైలు
 వాతావరణపు కఠినవ్యంతో నాలుగేళ్ళు నాలుగు యుగాలు !
 అయినా మాధవి చచ్చిపోలేదు — ఎలా చచ్చిపోతుంది ?
 ఇంకా ముందుంది నా పని... అనుకుంటే నాకు నవ్వువస్తుంది.
 నాలుగేళ్ళలో బయటి ప్రపంచంలో ఎన్నో, ఎన్నెన్నో
 జరిగాయి. నాన్న చనిపోయాడట. అమ్మమాత్రం మిగిలింది.
 అమ్మ మామయ్యగారింట్లో వుంటోంది — ఒక కండిషనుమీద
 — జైలునుంచి వచ్చాక నేను అక్కడికి రాకుండా వుండాలి.
 “కాపరంచేసే కోడలుంది. ఎదిగిన కూతురుంది. నీ కూతురు
 ఇక్కడికి రాకూడదు. అలా యిష్టమయితేనే వచ్చి మాతో
 పాటే వుండు.” అన్నట్ట మామయ్య అమ్మతో. అందుకే
 నేనూ అనుకుంటున్నాను : వెళ్ళకూడదని. వెళ్ళి ఆమె
 జీవితం దుఃఖభాజనం చేయకూడదని. మరెక్కడికి వెళ్ళడం—
 అంజ్ఞే సంక్షేమ కార్యకర్తల ధర్మమా అంటూ చాలా
 శరణాలయూ లున్నాయి. ఎక్కడో అక్కడ తలదాచుకుని
 కాలం వెళ్ళబుచ్చవచ్చు. అయినా యీనాటి మాధవికి ఏం
 కోరిక లున్నాయి ? అసలు హృదయ ముంజ్ఞేగా...

అసలీ కథంతా ఎందుకు వచ్చినట్లు? ఎవరు విని
 సానుభూతి చూపిస్తారని? లేకుంజ్ఞే, ఎవరిని హెచ్చరిద్దామని?
 ఎందుకయినా సరే, నా జీవిత చరిత్ర, జైలు కటకటాల వెనుక
 నుంచుని నెమరువేసుకొంజ్ఞే — నాకే గుణపాఠంగా కన్పి
 న్నూంది.